FRA EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

SYSTEM WJAZDU/ WYJAZDU:

WYTYCZNE DLA KADRY KIEROWNICZEJ DOTYCZĄCE PRAW PODSTAWOWYCH

REPORT

Contents

O tej publikacji 3

System Wjazdu/Wyjazdu a prawa podstawowe 5

Wytyczne Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej 7

Metodologia badań 8

1. Informowanie obywateli państw trzecich w sposób godny i pełen szacunku 10

1.1 Wytyczne 10

1.2 Odniesienia prawne 10

2. Przetwarzaj dane osobowe z poszanowaniem prywatności i godności 11

2.1 Wytyczne 11

2.2 Odniesienia prawne 11

3. Bądź wrażliwy na osoby o szczególnych potrzebach 13

3.1. Wytyczne 13

3.2 Odniesienia prawne 13

4. Traktuj osoby przekraczające okres dozwolonego pobytu z szacunkiem i nie wyciągaj pochopnych wniosków 14

4.1. Wytyczne 14

4.2. Odniesienia prawne 14

O tej publikacji

© Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej, 2026

Kopiowanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.

W przypadku wykorzystania lub kopiowania elementów, które nie są własnością Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej, konieczne może być uzyskanie zgody bezpośrednio od właściwych podmiotów prawa autorskiego.

Ani Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej, ani żadna osoba działająca w imieniu Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania zamieszczonych poniżej informacji.

Dokument ten został przetłumaczony z języka angielskiego (*Entry/Exit System: Fundamental rights guidance for border guards*) przez Urząd Ochrony Danych Osobowych. FRA nie ponosi odpowiedzialności za to tłumaczenie.

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2026

HTML

- TK-01-25-032-PL-Q
- ISBN: 978-92-9489-786-2
- DOI: 10.2811/5720451

PDF

- TK-01-25-032-PL-N
- ISBN: 978-92-9489-787-9
- DOI: 10.2811/3526843

Zdjęcia (cover):

- Okładka: © FRA

FRA – AGENCJA PRAW PODSTAWOWYCH UNII EUROPEJSKIEJ

Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Vienna – Austria

T +43 158030-0 – F +43 158030-699

- fra.europa.eu
- linkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agency
- instagram.com/fundamental.rights
- facebook.com/fundamentalrights

- youtube.com/EUAgencyFRA
- x.com/EURightsAgency

System Wjazdu/Wyjazdu a prawa podstawowe

System Wjazdu/Wyjazdu (EES) jest wielkoskalowym systemem informacyjnym Unii Europejskiej służącym do rejestrowania wjazdu i wyjazdu obywateli państw trzecich przebywających na krótkich pobytach w strefie Schengen. Podstawę prawną tego systemu stanowi rozporządzenie w sprawie EES (rozporządzenie (UE) 2017/2226, z późniejszymi zmianami), które rejestruje i przechowuje dane osobowe, w tym wizerunki twarzy i odciski palców. System Wjazdu/Wyjazdu, zaprojektowany w celu wzmocnienia zarządzania granicami i poprawy skuteczności kontroli migracji, zastępuje ręczne stemplowanie paszportów na granicach zautomatyzowanym gromadzeniem i weryfikacją danych.

Komisja Europejska szacuje, że dane dotyczące około 300 mln przypadków przekroczenia granicyprzez obywateli państw trzecich będą rejestrowane w EES rocznie – zauważając, że liczba ta odnosi się do poszczególnych przypadków przekroczenia granicy, a nie do osób. Zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2025/1544, EES zacznie działać 12 października 2025 r. Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2025/1534nie wszystkie funkcje EES zostaną wdrożone w pierwszym sześciomiesięcznym progresywnym okresie początkowym.

Chociaż EES obiecuje korzyści operacyjne, jego wdrożenie ma również znaczący wpływ na prawa podstawowe obywateli państw trzecich. Wymaga to środków łagodzących, na przykład zmniejszenia trudności dla pasażerów wymagających szczególnego traktowania. System ten obejmuje szeroki zakres praw zapisanych w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej(„Karta”), w tym: godności ludzkiej (art. 1), poszanowania życia prywatnego i rodzinnego (art. 7), ochrony danych osobowych (art. 8), niedyskryminacji (art. 21) oraz szczególnej ochrony dzieci, osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych (art. 24–26). Może również wpływać na prawo do azylu (art. 18) i zasadę non-refoulement (art. 19).

Wykonywanie prawa do skutecznego środka prawego (art. 47) od nieprawidłowych decyzji opartych na rejestrach EES jest również kwestią kluczową, biorąc pod uwagę, że pomimo zabezpieczeń mogą wystąpić błędy w dopasowywaniu danych biometrycznych. Wskaźnik fałszywych wyników nigdy nie będzie zerowy. W przypadku systemu, który przetwarza setki milionów rekordów, nawet bardzo mały poziom błędu wpływa na znaczną liczbę osób.

Prawa wynikające z karty, które są zawarte w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka(EKPC) i jej protokołach, należy interpretować w taki sam sposób jak równoważne prawa wynikające z EKPC, zgodnie z art. 52 ust. 3 Karty. Oznacza to, że przy określaniu znaczenia i treści praw określonych zarówno w Karcie, jak i w EKPC należy uwzględnić orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC). Dotyczy to wielu praw wynikających z Karty.

Samo rozporządzenie w sprawie EES zawiera liczne zabezpieczenia praw podstawowych, które należy wdrożyć podczas obsługi systemu. W przypadku obywateli państw trzecich decyzje oparte na danych EES muszą być przejrzyste i sprawiedliwe. Obywatele państw trzecich o szczególnych potrzebach, takich jak dzieci, nie powinni ponosić dodatkowego obciążenia (art. 10), a w celu

zapewnienia dokładności danych (art. 35 i 39), dostępu do informacji (art. 50) oraz prawa do sprostowania lub dochodzenia roszczeń (art. 52) należy wprowadzić skuteczne zabezpieczenia. Zabezpieczenia te nie tylko wypełniają zobowiązania prawne, ale także zwiększają niezawodność i funkcjonalność samego systemu.

System Wjazdu/Wyjazdu jest jednym z sześciu wielkoskalowych systemów informacyjnych, które UE tworzy w celu wspierania zarządzania azylem, granicami i imigracją, policji i bezpieczeństwa wewnętrznego. Systemy te staną się interoperacyjne, co oznacza, że odpowiedzialne organy będą miały dostęp do niektórych danych lub będą mogły je przeglądać we wszystkich systemach, na przykład w celu ustalenia tożsamości obywatela państwa trzeciego. Luki w wiarygodności i dokładności danych w EES mogą zatem prowadzić do niekorzystnych skutków dla osób fizycznych w innych procedurach, takich jak procedury azylowe lub imigracyjne, w ujęciu bardziej ogólnym. Przegląd zagrożeń dla praw podstawowych i możliwości związanych z wielkoskalowymi systemami informatycznymi UE można znaleźć na internetowej platformie informacyjnej poświęconej unijnym systemom informatycznymdo celów migracji i policji oraz ich interoperacyjności, którą Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA) opublikowała w 2024 r. Platforma informuje obywateli państw trzecich, prawników i organizacje społeczeństwa obywatelskiego o głównych cechach unijnych systemów informatycznych i zawiera wskazówki, jak pomóc osobom, których dane dotyczą, w korzystaniu z przysługujących im praw.

Wytyczne Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej

Na podstawie badań przeprowadzonych w okresie od maja do września 2024 r. Agencja Praw Podstawowych UE (FRA) opracowała zestaw zagadnień dotyczących praw podstawowych związanych z funkcjonowaniem systemu EES, które były przedmiotem konsultacji z praktykami i ekspertami podczas warsztatów we wrześniu 2024 r. oraz w trakcie szkoleń organizowanych przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej.

Niniejsze wytyczne są przeznaczone dla funkcjonariuszy straży granicznej w państwach członkowskich UE, którzy pracują na poziomie operacyjnym. Dotyczy to przede wszystkim personelu pracującego przy kontrolach pierwszej linii. Jego celem jest wspieranie funkcjonowania systemu wjazdu/wyjazdu zgodnego z prawami podstawowymi.

Wytyczne dla straży granicznej koncentrują się na czterech obszarach operacyjnych, które w badaniach uznano za najistotniejsze dla ochrony praw podstawowych:

- informowanie obywateli państw trzecich;
- przetwarzanie danych osobowych;
- wspieranie obywateli państw trzecich o szczególnych potrzebach;
- traktowanie osób przekraczających dozwolony okres pobytu.

Nadal mają zastosowanie zabezpieczenia przewidziane w innych instrumentach prawnych UE, takich jak kodeks graniczny Schengen. Żadne z postanowień niniejszych wytycznych nie ogranicza obowiązujących standardów i zabezpieczeń w zakresie praw podstawowych ani nie wpływa na nie niekorzystnie.

Wytyczne te uzupełniają wytyczne FRA z 2020 r. „Kontrole graniczne a prawa podstawowe na lądowych granicach zewnętrznych", które mają ogólne zastosowanie do zadań związanych z zarządzaniem granicami i nie odnoszą się do zadań związanych z EES.

Niniejsze wytyczne są publikowane wraz z osobną publikacją wytycznych dla kadry kierowniczej EES i kadry kierowniczej wyższego szczebla na przejściach granicznych, System Wjazdu/Wyjazdu: Wytyczne dla kadry kierowniczej dot. praw podstawowych, 2025 r. Zawiera on wybrane kluczowe wyniki badań.

Metodologia badań

FRA przeprowadziła badania i wniosła wiedzę specjalistyczną w zakresie praw podstawowych do działań szkoleniowych dotyczących EES, ponieważ system ten będzie przetwarzał dane osobowe, w tym wrażliwe dane biometryczne, setek milionów obywateli państw spoza UE każdego roku.

Badania FRA miały na celu zebranie doświadczeń i oczekiwań praktyków i ekspertów w kwestiach istotnych dla wdrożenia EES. Badania objęły gromadzenie i przetwarzanie danych biometrycznych na granicach, na przykład za pośrednictwem zautomatyzowanych bramek kontroli granicznej, dostarczanie informacji obywatelom państw trzecich lub zarządzanie kolejkami w miejscach o ograniczonej przestrzeni.

W okresie od maja do września 2024 r. FRA gromadziła doświadczenia funkcjonariuszy straży granicznej, organów krajowych, organów ochrony danych i ekspertów ds. praw podstawowych. Badania terenowe przeprowadzono w sześciu państwach członkowskich UE, obejmując dziewięć punktów kontroli granicznej na granicach powietrznych, morskich i lądowych z odpowiednim doświadczeniem w przetwarzaniu danych biometrycznych na granicach. Dokładniej rzecz ujmując, zrealizowano następujące zadania badawcze.

- Przeprowadzono wywiady z 30 organami i ekspertami na szczeblu krajowym, po pięciu w każdym z następujących państw członkowskich: Bułgaria, Estonia, Francja, Niemcy, Włochy i Polska.
- W dziewięciu punktach kontroli granicznej przeprowadzono wywiady z 61 kierownikami zmian i 25 innymi zainteresowanymi stronami, takimi jak operatorzy portów lotniczych, przedsiębiorstwa transportowe i organizacje pozarządowe. W tych punktach kontroli granicznej straż graniczna zaoferowała dla badaczy oględziny z przewodnikiem, co umożliwiło przeprowadzenie obserwacji uczestniczącej.
- Na dziewięciu przejściach granicznych, obejmujących łącznie 177 funkcjonariuszy straży granicznej, przeprowadzono ankietę.
- Pracownicy FRA odwiedzili pięć punktów kontroli granicznej (lotniska we Frankfurcie i Wiedniu, terminal Eurostar we Francji oraz porty w Marsylii i Bari), obserwując i omawiając przygotowania do EES z odpowiednimi organami państw członkowskich.

Badania przeprowadzono w następujących punktach kontroli granicznej:

- Bułgaria – Kapitan Andreewo (przejście graniczne) i port lotniczy w Sofii;
- Estonia – Narwa (lądowy punkt graniczny);
- Francja – port w Marsylii i przejście graniczne Eurostar;
- Włochy – port lotniczy Rzym-Fiumicino i port w Bari; oraz
- Polska – Medyka (przejście graniczne) i port lotniczy w Warszawie.

Wyniki badań stanowiły punkt wyjścia do opracowania niniejszych wytycznych FRA.

1. Informowanie obywateli państw trzecich w sposób godny i pełen szacunku

1.1 Wytyczne

- Wytyczne 1.1: Bądź świadomy informacji dotyczących EES, które obywatele państw trzecich muszą otrzymać przy wjeździe do strefy Schengen.
- Wytyczne 1.2: Uczestnicz regularnie w szkoleniach dotyczących EES, jego wpływu na prawa podstawowe oraz umiejętności komunikacyjnych.
- Wytyczne 1.3: Sprawdzaj, czy standardowy wzór informacji o EES oraz dane kontaktowe administratora, inspektora ochrony danych i organów nadzorczych są widocznie wywieszone i zawsze dostępne w wystarczającej liczbie egzemplarzy.
- Wytyczne 1.4: Systematycznie sprawdzaj, czy obywatele państw trzecich rozumieją, jakie dane osobowe są przetwarzane i w jakim celu, kto będzie miał do nich dostęp i z nich korzystał oraz jak długo dane będą przechowywane. Sprawdź również, czy rozumieją, że mają prawo dostępu do swoich danych oraz prawo żądania ich sprostowania.
- Wytyczne 1.5: Zachowuj życzliwość i oferuj wsparcie, gdy obywatele państw trzecich mają trudności ze zrozumieniem, jakie informacje muszą przekazać i dlaczego.
- Wytyczne 1.6: Odpowiadaj na pytania jasno i uprzejmie, używając języka zrozumiałego dla obywateli państw trzecich.
- Wytyczne 1.7: W razie potrzeby korzystaj ze wsparcia mediatorów kulturowych lub innego personelu pomocniczego w celu ułatwienia komunikacji albo identyfikacji i skierowania osób wymagających szczególnej ochrony.
- Wytyczne 1.8: Udzielaj jasnych i wyczerpujących odpowiedzi na pytania dotyczące sposobu sprostowania, poprawienia lub usunięcia danych oraz tego, z kim należy się kontaktować w sprawie skarg. W razie potrzeby wezwij przełożonego.

1.2 Odniesienia prawne

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2226 z dnia 30 listopada 2017 r. ustanawiające system wjazdu/wyjazdu (EES) w celu rejestrowania danych dotyczących wjazdu i wyjazdu obywateli państw trzecich przekraczających granice zewnętrzne państw członkowskich i danych dotyczących odmowy wjazdu w odniesieniu do takich obywateli oraz określające warunki dostępu do EES na potrzeby ochrony porządku publicznego i zmieniające konwencję wykonawczą do układu z Schengen i rozporządzenia (WE) nr 767/2008 i (UE) nr 1077/2011, Dz.U. UE L 327 z 9.12.2017, s. 20, art. 38 ust. 5 i art. 50.

2. Przetwarzaj dane osobowe z poszanowaniem prywatności i godności

2.1 Wytyczne

- Wytyczne 2.1: Ogranicz ingerencję w prywatność podczas pobierania danych biometrycznych, na przykład poprzez stosowanie osłon ochronnych lub zapewnienie osłoniętej przestrzeni obywatelom państw trzecich wymagającym szczególnej pomocy, jeżeli jest to zasadne.
- Wytyczne 2.2: Zachowuj wrażliwość na wiek, płeć oraz tło kulturowe danej osoby.
- Wytyczne 2.3: Zachowuj szczególną czujność przy pobieraniu danych biometrycznych od niektórych grup, które mogą napotykać trudności związane z wiarygodnością danych, na przykład dzieci, osób o ciemniejszym odcieniu skóry lub osób z urazami twarzy, traktując je z poszanowaniem godności przy jednoczesnym zapewnieniu standardów jakości danych biometrycznych.
- Wytyczne 2.4:Rozważ wykorzystanie sprzętu mobilnego do wykonywania zdjęć twarzy lub pobierania odcisków palców, w szczególności w przypadku obywateli państw trzecich o ograniczonej mobilności, podróżujących samochodem.
- Wytyczne 2.5: Niezwłocznie koryguj błędy (np. nieprawidłowe daty lub błędy w pisowni) po ich wykryciu lub zgłoszeniu, zgodnie z ustaloną procedurą.
- Wytyczne 2.6: Bezzwłocznie przekazuj do dalszej weryfikacji wnioski o sprostowanie wymagające dodatkowego sprawdzenia, zgodnie z ustaloną procedurą, oraz informuj o tym obywatela państwa trzeciego.

2.2 Odniesienia prawne

- Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 1, art. 8, art. 21 ust. 1, art. 22 i art. 24.
- Rozporządzenie (UE) 2017/2226 ws. EES, art.10, art. 38 i art. 57.
- Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2019/329 z dnia 25 lutego 2019 r. określająca specyfikacje dotyczące jakości, rozdzielczości oraz wykorzystania odcisków palców i wizerunku twarzy na potrzeby weryfikacji i identyfikacji biometrycznej w nowym systemie wjazdu/wyjazdu (EES), Dz.U. UE L 57 z 26.2.2019, s. 18–28.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), Dz.U. UE L 119 z 4.5.2016, s. 1–88, rozdział 3.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w

sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW, Dz.U. UE L 119 z 4.5.2016, s. 89–131, rozdział 3.

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/817 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie ustanowienia ram interoperacyjności systemów informacyjnych UE w obszarze granic i polityki wizowej oraz zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 767/2008, (UE) 2016/399, (UE) 2017/2226, (UE) 2018/1240, (UE) 2018/1726, (UE) 2018/1861 oraz decyzje Rady 2004/512/WE i 2008/633/WSiSW, Dz.U. UE L 135 z 22.5.2019, s. 27–84.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/818 z dnia 20 maja 2019 r. w sprawie ustanowienia ram interoperacyjności systemów informacyjnych UE w obszarze współpracy policyjnej i sądowej, azylu i migracji oraz zmieniające rozporządzenia (UE) 2018/1726, (UE) 2018/1862 i (UE) 2019/816, Dz.U. UE L 135 z 22.5.2019, s. 85, art. 47–48.

3. Bądź wrażliwy na osoby o szczególnych potrzebach

3.1. Wytyczne

- Wytyczne 3.1: Zachowuj czujność wobec oznak stresu lub dyskomfortu oraz udzielaj wsparcia obywatelom państw trzecich o szczególnych potrzebach, takim jak dzieci, osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnościami.
- Wytyczne 3.2: Zapewnij, aby osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby o ograniczonych umiejętnościach cyfrowych miały dostęp do informacji i mogły je zrozumieć.
- Wytyczne 3.3: Zapewnij dodatkowy czas i/lub pomoc oraz stosuj dostępne procedury alternatywne (np. odroczenie pobrania danych biometrycznych do momentu wyjazdu danej osoby z UE w przypadku tymczasowych urazów lub pozyskanie wizerunku twarzy z chipa paszportu), gdy pobranie danych biometrycznych jest niemożliwe lub utrudnione z powodu urazów, niepełnosprawności, wieku lub innych cech fizycznych.
- Wytyczne 3.4: Zaproponuj bardziej dyskretne pobranie danych od podróżnych, którzy odczuwają dyskomfort związany z procesem gromadzenia danych z powodu niepełnosprawności, stroju religijnego lub innych przyczyn.
- Wytyczne 3.5: Używaj języka przyjaznego dzieciom w kontaktach z dziećmi.
- Wytyczne 3.6: Stosuj ustalone procedury kierowania do odpowiednich form wsparcia w przypadku obywateli państw trzecich wymagających pomocy, na przykład gdy potrzebują oni większej prywatności, dodatkowego czasu lub wsparcia tłumacza.

3.2 Odniesienia prawne

- Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, art.1, art. 21 ust. 1, art. 22, art. 24, art. 25, art. 26.
- Rozporządzenie (UE) 2017/2226 ws. EES, art. 10 ust. 2, art. 17 ust. 3.

4. Traktuj osoby przekraczające okres dozwolonego pobytu z szacunkiem i nie wyciągaj pochopnych wniosków

4.1. Wytyczne

- Wytyczne 4.1: W życzliwy sposób poinformuj obywateli państw trzecich o fakcie, że dana osoba przekroczyła okres dozwolonego pobytu, oraz o możliwych konsekwencjach tego faktu.
- Wytyczne 4.2: Umożliw obywatelom państw trzecich przedstawienie dowodów w celu obalenia domniemania wcześniejszego nielegalnego wjazdu lub przekroczenia okresu dozwolonego pobytu oraz poinformuj ich o takiej możliwości.
- Wytyczne 4.3: Nie przyjmuj dokładności danych EES jako pewnika. Pamiętaj, że ryzyko błędów może występować pomimo zastosowania zabezpieczeń technologicznych, a odsetek wyników fałszywych nigdy nie będzie zerowy.
- Wytyczne 4.4: Przekaż informacje o prawie do odwołania oraz o sposobach kontaktu z właściwymi służbami w celu uzyskania wsparcia w przypadku odmowy wjazdu, zgodnie z art. 14 ust. 3 Kodeksu granicznego Schengen.
- Wytyczne 4.5: Kieruj osoby wyrażające wolę ubiegania się o azyl, w tym osoby przekraczające okres dozwolonego pobytu lub osoby, które nie wydają się spełniać warunków wjazdu, do krajowej procedury azylowej oraz respektuj zasadę non-refoulement.

4.2. Odniesienia prawne

- Karta praw podstawowych Unii Europejskiej, art. 1, art. 18, art. 19 ust. 2, art. 21 ust. 1.
- Rozporządzenie (UE) 2017/2226 ws. EES, art.2 ust. 3, art. 9 ust. 2, art. 10 art. 12 ust. 3, art. 41.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (kodeks graniczny Schengen), Dz.U. UE L 77 z 23.3.2016, s. 1, art. 2 pkt 16 i art. 14 ust. 3.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (przekształcenie) Dz.U. UE L 180 z 29.6.2013, s. 60–95, motyw 18, art. 31 ust. 2 i art. 43, od lipca 2026 r.: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1348 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ustanowienia wspólnej procedury ubiegania się o ochronę międzynarodową w Unii i uchylenia dyrektywy 2013/32/UE, Dz. U. UE L z 22.05.2024 r., art. 34 ust. 2 i art. 43.

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (wersja przekształcona), Dz.U. L 337 z 20.12.2011, s. 9–26, art. 25, od lipca 2026 r.: Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1347 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako osób korzystających z ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony, zmieniające dyrektywę Rady 2003/109/WE oraz uchylające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE, Dz.U. UE L, poz. 1347z 22.5.2024 r., art. 25.
- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiające jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich, Dz.U. L 157 z 15.6.2002, s. 1–7, art. 1 ust. 2 lit. a pkt ii.